

Nr 31.

Konstitutionsutskottets memorial med föranledande av kamrarnas beslut beträffande utskottets utlåtande nr 30 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 230 till riksdagen med förslag till tryckfrihetsförordning m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

I sitt utlåtande nr 30 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 230 till riksdagen med förslag till tryckfrihetsförordning m. m. ävensom i ämnet väckta motioner hemställde konstitutionsutskottet under avdelning A) punkten 1), att riksdagen såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling måtte antaga av utskottet i berörda utlåtande framlagt förslag till tryckfrihetsförordning.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag ha kamrarna vid föredragning av nämnda utlåtande bland annat dels bemyndigat utskottet att i avseende å nummerbeteckning av paragrafer samt i formellt hänseende i övrigt vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut, dels ock antagit såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling det av utskottet framlagda förslaget till tryckfrihetsförordning med de avvikelser som framgå av det följande.

Beträffande 1 kap. 2 § andra stycket i förslaget till tryckfrihetsförordning ha båda kamrarna antagit det förslag till lydelse av stycket, som förordats i den av herr Hallén m. fl. därom anförda reservationen.

Beträffande 2 kap. 10 § har första kammaren antagit utskottets förslag till lydelse av paragrafen, under det att andra kammaren antagit Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av samma paragraf.

Beträffande 7 kap. 3 § andra stycket ha båda kamrarna antagit dels utskottets förslag (alternativ 1 a) dels ock Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av stycket (alternativ 1 b).

Beträffande 7 kap. 8 § ha båda kamrarna antagit ett förslag till lydelse av paragrafen, som sammanföll med Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av 7 kap. 7 § tredje stycket.

Beträffande 12 kap. 2 § har första kammaren antagit Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av paragrafen, under det att andra kammaren antagit dels samma förslag (alternativ 2 a) dels ock ett under överläggningen av herr Gezelius framställt yrkande om att till paragrafen skulle läggas ett tredje stycke av följande lydelse: »Vad i första stycket sägs skall icke avse framställning i tryckt skrift, som innefattar beskyllning mot enskild man för bestämt brott» (alternativ 2 b).

Beträffande 12 kap. 3 § ha båda kamrarna antagit Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av paragrafen.

Beträffande 12 kap. 5 § har första kammaren antagit Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av paragrafen, under det att andra kammaren antagit utskottets förslag till lydelse av samma paragraf.

Beträffande 12 kap. 9—13 §§ ha båda kamrarna antagit Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av samma paragrafer.

Beträffande 13 kap. 5 § första stycket har första kammaren antagit utskottets förslag till lydelse av stycket, under det att andra kammaren antagit dels samma förslag (alternativ 3 a) dels ock Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av ifrågakvarande stycke (alternativ 3 b).

I anledning av vad sålunda förekommit har utskottet till en början förehåft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som alltså i vissa hänseenden föreligger mellan kamrarnas beslut med avseende å förslaget till tryckfrihetsförordning. Sammanjämkning, som utskottet funnit möjlig, har synts utskottet böra äga rum på följande sätt:

Beträffande 2 kap. 10 § torde vardera kammaren såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl böra antaga det av medkammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av paragrafen.

Beträffande 12 kap. 2 § torde andra kammaren böra frånträda sitt såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling förut fattade ovan såsom alternativ 2 b betecknade beslut att till paragrafen lägga ett tredje stycke av den lydelse herr Gezelius under överläggningen yrkat.

Beträffande 12 kap. 5 § torde vardera kammaren såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl böra antaga det av medkammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av paragrafen.

Beträffande slutligen 13 kap. 5 § första stycket torde första kammaren såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl böra antaga det av andra kammaren såsom vilande redan antagna ovan såsom alternativ 3 b betecknade förslaget till lydelse av stycket.

Under förutsättning av bifall till den sammanjämkning utskottet sålunda förordar har utskottet vidare med stöd av det av kamrarna till utskottet lämnade bemyndigandet med avseende å formella jämkningar i lagtexten funnit, att 7 kap. 9 § i förslaget till tryckfrihetsförordning bör infogas som andra stycke i samma kapitels 8 § samt att den i 14 kap. 2 § i förslaget förekommande hänvisningen till 12 kap. 10—12 §§ bör jämkas till att avse samma kapitels 10—14 §§.

Utskottet får alltså i avseende å förslaget till tryckfrihetsförordning

A) *hemställa*

1) beträffande 2 kap. 10 §

att *första kammaren* såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl måtte antaga det av andra kammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av paragrafen samt

att *andra kammaren* såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling

jämväl måtte antaga det av första kammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av samma paragraf;

2) beträffande 12 kap. 2 §

att *andra kammaren* måtte frånträda sitt såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling förut fattade ovan såsom alternativ 2 b betecknade beslut att till paragrafen lägga ett tredje stycke av den lydelse herr Gezelius under överläggningen yrkat;

3) beträffande 12 kap. 5 §

att *första kammaren* såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl måtte antaga det av andra kammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av paragrafen samt

att *andra kammaren* såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl måtte antaga det av första kammaren såsom vilande redan antagna förslaget till lydelse av samma paragraf;

4) beträffande 13 kap. 5 § första stycket

att *första kammaren* såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling jämväl måtte antaga det av andra kammaren redan såsom vilande antagna ovan såsom alternativ 3 b betecknade förslaget till lydelse av ifrågasvarande stycke; samt

B) *anmäla*,

att riksdagen, under förutsättning av bifall till vad utskottet ovan under A) hemställt, såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagit nedanstående paragrafer i förslaget i följande lydelse:

F ö r s l a g
till
Tryckfrihetsförordning.

2 kap. 10 §.

Alternativ a.

Har myndighet avslagit framställning om utbekommande av allmän handling och anser sökanden att beslutet icke är lagligen grundat, äge han, i den ordning nedan sägs, söka ändring i beslutet; *beslut, som meddelats av departementschef, må dock ej överklagas.*

Alternativ b.

Har myndighet avslagit framställning om utbekommande av allmän handling och anser sökanden att beslutet icke är lagligen grundat, äge han, i den ordning nedan sägs, söka ändring i beslutet.

7 kap. 8 §.

I samband med konfiskering av periodisk skrift må, då fråga är om otillåtet yttrande, som avses i 4 § 1—3, eller sådant enligt 5 § andra stycket otillåtet offentliggörande som innefattar spioneri, meddelas förbud att utgiva skriften under viss, av rätten bestämd tid, högst sex månader från det domen i tryckfrihetsmålet vinner laga kraft. Förbud som nu sagts må dock meddelas allenast då riket befinner sig i krig.

Angående konfiskering av periodisk skrift, som sprides i strid mot utgivningsförbud eller uppenbart utgör fortsättning av skrift som avses med sådant förbud, gälle vad i allmänhet är stadgat om förverkande av föremål på grund av brott.

12 kap. 2 §.

I tryckfrihetsmål, vari talan föres om ansvar, skall frågan, huruvida skriften är brottslig, prövas av en jury om nio medlemmar, såframt ej parterna å ömse sidor förklara sig vilja utan sådan prövning hänskjuta målet till rättens avgörande. Då jury prövar skriftens brottslighet, skall skriften anses brottslig, om minst sex jurymän äro ense därom.

Finner juryn att skriften icke är brottslig, skall den tilltalade frikännas. Har juryn ansett skriften brottslig, skall även rätten pröva skriftens brottslighet. Är rätten av annan mening än juryn, äge rätten frikänna den tilltalade eller hänföra brottet under mildare straffbestämmelse än den som juryn tillämpat.

12 kap. 5 §.

Alternativ a.

Till jurymän skola utses inom länet boende svenska medborgare, som uppnått tjugufem års ålder. De böra vara kända för omdömesgillhet, självständighet och rättrådighet. Bland jurymännen böra skilda samhällsgrupper och olika delar av länet vara företrädde.

Ej må den vara juryman, som är omyndig eller i konkurstillstånd.

Alternativ b.

Till jurymän skola utses inom länet boende svenska medborgare, som uppnått tjugufem års ålder. De böra vara kända för omdömesgillhet, självständighet och rättrådighet. Bland jurymännen böra skilda samhällsgrupper och *meningsriktningar* samt olika delar av länet vara företrädde.

13 kap. 5 §.

Alternativ a.

Bestämmelsen i 1 kap. 1 § andra stycket angående meddelande av uppgifter och underrättelser för offentliggörande i tryckt skrift skall gälla även meddelande för offentliggörande i skrift, som tryckes utom riket, om ej meddelandet avser förhållande, vars röjande skulle innefatta brott mot rikets säkerhet eller varom meddelaren eljest enligt lag *eller författning* haft att iakttaga tystnad. Är meddelandet i sådant hänseende straffbart, gälle vad därom är stadgat. Har meddelandet icke blivit infört i skriften och innefattar det ärekränkning mot enskild person, gälle om ansvar för sådan ärekränkning vad i lag är stadgat.

Alternativ b.

Bestämmelsen i 1 kap. 1 § andra stycket angående meddelande av uppgifter och underrättelser för offentliggörande i tryckt skrift skall gälla även meddelande för offentliggörande i skrift, som tryckes utom riket, om ej meddelandet avser förhållande, vars röjande skulle innefatta brott mot rikets säkerhet eller varom meddelaren eljest enligt lag haft att iakttaga tystnad. Är meddelandet i sådant hänseende straffbart, gälle vad därom är stadgat. Har meddelandet icke blivit infört i skriften och innefattar det ärekränkning mot enskild person, gälle om ansvar för sådan ärekränkning vad i lag är stadgat.

I övrigt skall i fråga om skrift, som tryckts utom riket och här utgives, i tillämpliga delar gälla vad i 1 kap., 3 kap., 4 kap. 9 §, 6 kap., 7 kap., 8 kap. 1, 2, 5—7 och 10—12 §§ samt 9—12 kap. är föreskrivet.

14 kap. 2 §.

Då på grund av högre rätts beslut tryckfrihetsmål, vari jury deltagit, skall ånyo upptagas inför jury av den rätt som först dömt i målet, gälla om juryns tillsättande vad i 12 kap. 10—14 §§ är stadgat.

Stockholm den 15 juli 1948.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Karl August Johanson, Mattsson, Gustavson, Hällgren, Sandberg och Holmbäck; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård, Norén, Spångberg, Håstad, Dickson, Hæggbloom och Larsson i Stockholm.
